

 Gmina Lipowa

NetVil

**INTERNET
TELEWIZJA
TELEFON**

tel. 33 482 06 07

Lipowa 1087 www.netvil.pl

DOM WZASOWY „POD LIPAMI”

Zaprasza na wypoczynek do malowniczej Lipowej oferujemy przystępne ceny, zapewniamy rodzinną atmosferę, domowe posiłki oraz wspianię krajobrazy.

tel. 33-867 13 95
519 730 514
izapolak@o2.pl
Lipowa 671
34-324 Lipowa k/Żywca

mgr inż. Łukasz Konstanty

USŁUGI GEODEZYJNE

- > mapy do celów projektowych
- > mapy do celów prawnych
- > przyłącza
- > podziały działek
- > tyczenie budynków i przyłączy
- > wznowienie granic
- > doradztwo z zakresu geodezji i kartografii

+48 695 158 625

Lipowa 731, 34-324 LIPOWA www.geodeta.zywiec.pl

WWW.LIPOWA.PL

WWW.FACEBOOK.COM/GMINALIPOWA

WWW.FACEBOOK.COM/BIBLIOTEKALIPOWA

URZĄD GMINY LIPOWA
34-324 Lipowa 708
powiat żywiecki
województwo śląskie

tel. 33 860 00 20
33 867 06 22
fax.: 33 860 15 58
gmina@lipowa.pl

GMINA LIPOWA

ZAPRASZAMY

Szanowni Państwo,

To wielka dumą sprawować funkcję Wójta Gminy Lipowa, jednej z najładniejszych Beskidzkich gmin leżącej u podnóża góry Skrzyczne z piękną Doliną Żimnika, dbać o jej rozwój i działać z myślą o kolejnych pokoleniach mieszkańców. Dzięki dobrej współpracy z Radą Gminy, udało się zrealizować szereg istotnych dla gminy inwestycji. W tym jedna kluczowa, budowa własnego ujęcia wody na "Malinowskim Potoku". Inwestycję wartą ok. 3 mln zł, poprzedziła budowa komór pomiarowych oraz "bajpasów wodociągowych", usprawniających działania podczas ewentualnych awarii sieci wodociągowej, a także mających znacznie ograniczyć ich występowanie. Poza działaniem, związanym z ograniczeniem dużych strat wody w gminie, udało się również stworzyć "centrum" gminy, poprzez wybrukowanie placu w centrum sołectwa Lipowa, zamontowanie ławeczek.

Jeszcze w tej kadencji na placu ma zostać wybudowana mała scena. Przy cmentarzu w Leśnej został wyasfaltowany parking, z kolei obok nekropoli w Lipowej wykonano drogę dojazdową. Postawiono również nowe lampy uliczne, znacznie poprawiające bezpieczeństwo mieszkańców. W 2016 roku, w wyniku powstania Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Twardorzeczce, udało się wyremontować i wyposażyć przedszkole oraz stworzyć stołówkę spełniającą najwyższe standardy. Poza tym udało się przeprowadzić termomodernizację "budynku B" Urzędu Gminy i uporządkować teren wokół niego oraz wykonać gruntowny remont budynku byłego tartaku w sołectwie Twardorzeczka. Docelowo ma on służyć mieszkańcom. Na terenie gminy wymieniono również kilka nowych przystanków, powstało wiele nowych dróg dojazdowych w tłucznii oraz asfalcie. Nie zapomniano również o terenach przy obiektach sportowych: remonty przeszły boiska w Słotwinie i Leśnej. Z kolei strażacy z OSP Leśna otrzymali nowy wóz strażacki.

GMINA LIPOWA

ZAPRASZAMY

Lipowa to jedna z niewielu gmin, w której nie ma nazw ulic. Obecnie wraz z Radą Gminy postanowiliśmy zmienić ten stan rzeczy rozpoczynając proces związany z nazewnictwem ulic. Staram się prowadzić aktywną współpracę zarówno z sołtysami jak i przedstawicielami organizacji pozarządowych. Wspólnie ze Stowarzyszeniem Ziemi Lipowskiej przyjęliśmy strategię promocji gminy opartej na produkcie regionalnym, jakim jest "śliwka żniwka", czyli żółta śliwka. Powstał film, opowiadający historię tej śliwki. W centrum gminy postawiono największy pomnik śliwki w Polsce, o którym mowa była na antenach ogólnopolskich telewizji. W związku z brakiem Gminnego Ośrodka Kultury, powiększyliśmy i przeprowadziliśmy remont Gminnej Biblioteki Publicznej. Zagwarantowaliśmy również możliwość rozwoju Regionalnemu Zespołowi Pieśni i Tańca "Lipowianie" oraz założyliśmy Dyskusyjny Klub Książki. Obecnie klub działa bardzo aktywnie i co miesiąc zaprasza na spotkania znanych autorów z całej Polski oraz organizuje wiele ciekawych warsztatów. Nawiązaliśmy również współpracę z Fundacją Braci Golec, dzięki której młodzi mieszkańcy mogą szlifować swoje talenty pod okiem najlepszych specjalistów z całego regionu.

Nasze działania zyskały uznanie i początkiem 2015 roku w rankingu Dziennika Zachodniego, Lipowa znalazła się wśród 10 wsi w całym woj. śląskim, w której warto zamieszkać. W uzasadnieniu napisano: "Piękne turystyczne trasy na Skrzyczne, jedyny chyba w Polsce pomnik śliwki (gmina wspólnie ze Stowarzyszeniem Ziemi Lipowskiej, jako pierwsza na Żywiecczyźnie stworzyła swoją markę), Dolina Zimnika, która nazywana jest cudem Beskidów oraz położenie gminy między

Żywcem a Bielskiem, dzięki drodze S69 można mieszkać w gminie a szybko dotrzeć do pracy nawet w Katowicach - to tylko niektóre powodów, dla których mimo niżu demograficznego, tendencji emigracyjnych i migracji osób gmina Lipowa wychodzi ciągle na plusie! Na przykład w 2014 roku w gminie Lipowa przybyło 116 mieszkańców!"

Jan Góra - Wójt Gminy Lipowa

GMINA LIPOWA

ŚLIWKOWA LIPOWA

W ostatnich latach o Śliwce z Lipowej usłyszała cała Polska. Informację o niej podały zarówno media regionalne, jak i ogólnopolskie. Urząd Gminy Lipowa i Stowarzyszenie Ziemi Lipowskiej, postanowiły stworzyć własną markę "Śliwkowa Lipowa" i wspólnie promować gminę.

Marka związana jest z produktem lokalnym, czyli śliwką, a jej logo nawiązuje do sześciu sołectw gminy, jak również żółtej i tradycyjnej, fioletowej śliwki węgierki, z których gmina niegdyś słynęła. Obecnie wszyscy, którzy odwiedzają gminę Lipowa, mogą zobaczyć największy pomnik śliwki w Polsce, który powstał w 2015 roku oraz spróbować lokalnych smakołyków przygotowywanych w Spółdzielni Socjalnej "Śliwkowa Lipowa".

Dlaczego Śliwkowa Lipowa?

Pomysł odtwarzania tradycyjnych sadów śliwkowych narodził się w Lipowej niemal równocześnie z powstaniem Stowarzyszenia Ziemi Lipowskiej. W 2011 r Fundacja Wspomagania Wsi ogłosiła konkurs "Ochrona bioróżnorodności naszą szansą" w którym stowarzyszenie wystartowało z projektem pt "Śliwkowe sady u stóp Skrzycznego".

Celem projektu było przywrócenie w Lipowej tradycyjnych sadów śliwkowych ze śliwką żniwką (żółtą śliwką). Jest to średnio-wczesna odmiana śliwy, często mylona z mirabelką. Śliwki dojrzewają od połowy sierpnia. Owoce są małe, owalne żółte, a miąższ dobrze odchodzi od pestki. Żniwka wyróżnia się słodkim, winnym smakiem i aromatem.

GMINA LIPOWA

ŚLIWKOWA LIPOWA

Śliwka żniwka była na terenie gminy Lipowa bardzo popularna, szczególnie w wyżej położonych miejscowościach (Ostre, Słotwina, Twardorzeczka). O popularności sadów śliwkowych świadczył fakt istnienia na terenie gminy dużych skupów owoców, a jej popularność potwierdzają opowieści mieszkańców, którzy z jednego sadu w ciągu roku sprzedawali do 5 ton śliwek.

Dzisiaj śliwka żniwka występuje pojedynczo w sadach na terenie gminy. W ramach projektu z 2011 r. odtworzono 30 sadów na terenie Lipowej, Słotwiny i Ostrego. W późniejszych latach Stowarzyszenie w ramach kolejnych projektów pozyskało środki na założenie hodowli podkładek (obecnie ponad 500), które są stopniowo szczepione, nie tylko śliwką żniwką, ale również tradycyjnymi odmia-

nami drzew owocowych: jabłoni, grusz, czereśni. Stowarzyszenie w ramach kolejnych projektów promuje nie tylko tradycyjne sady, ale także przetwory i potrawy ze śliwek, jak również rękodzieło o śliwkowej tematyce.

W 2015 roku, do promocji i kultywowania śliwki jako produktu regionalnego aktywnie włączył się Urząd Gminy. Udało się m.in. nawiązać współpracę z gminą Iwkowa o podobnych śliwkowych tradycjach, zrealizować film w którym starsi mieszkańcy wspominają czasy śliwkowego urodzaju. W 2015 odsłonięto również największy pomnik śliwki w Polsce, a w 2016 ruszyła spółdzielnia socjalna "Śliwkowa Lipowa", serwująca lokalne specjały.

GMINA LIPOWA

POŁOŻENIE

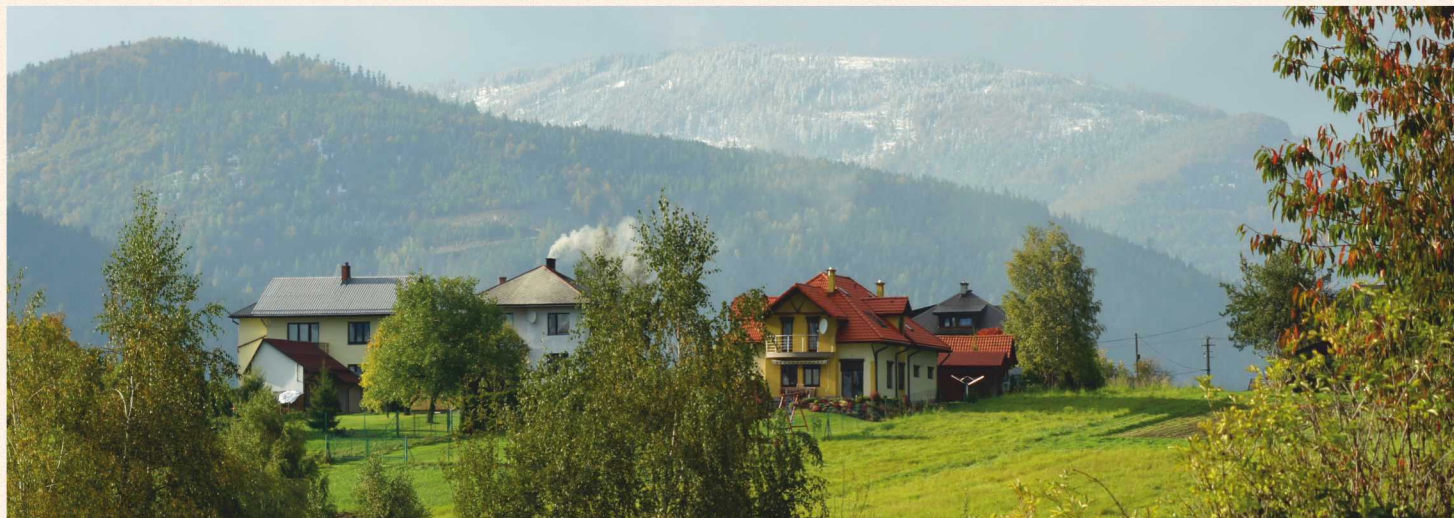
Gmina Lipowa położona jest na południu województwa śląskiego, w zachodniej części Kotliny Żywieckiej, u podnóża masywu Skrzycznego (1257 m n.p.m), najwyższego wzniesienia Beskidu Śląskiego, nieopodal miasta Żywiec. Blisko stąd do przejść granicznych na Słowację - w Zwardoniu i Korbielowie.

- do Szczyrku 7 km
- do Żywca 7 km
- do Bielska - Białej 17 km

Naturalnym bogactwem rejonu Lipowej są lasy i piękne krajobrazy, które kształtowane są przez doliny potoków Leśnianki, Kalonki, Wieśnika i Żarnówki. Urozmaicona rzeźba terenu i bogata szata roślinna tworzy bardzo dobre tereny dla turystyki, rekreacji i róż-

nych form czynnego wypoczynku. Tereny leśne są bardzo atrakcyjne turystycznie, a stosunkowo dobrze rozwinięta sieć szlaków komunikacyjnych sprawia, że są to tereny łatwo dostępne dla turystów.

Można tutaj korzystać z licznych szlaków pieszych i rowerowych, które wiodą przez pełne uroku malownicze tereny Beskidu Żywieckiego i Śląskiego. Panują tu dogodne warunki do uprawiania kolarstwa górskiego, a bliskie sąsiedztwo Jeziora Żywieckiego stwarza możliwości uprawiania sportów wodnych. W obrębie masywu leśnego Malinowskiej Skały (1150m n.p.m.) rozciąga się piękna panorama widokowa z atrakcyjnymi szlakami, z której podziwiać można wspaniałe widoki na Lipową i okolice.

GMINA LIPOWA

HISTORIA

Dzieje Lipowej jak i innych miejscowości na tym terenie są ściśle związane z dziejami Żywiecczyny. Najstarsze ślady osadnictwa w okolicy miasta Żywiec dotyczą góry Grojec (612 m n.p.m.) i pochodzą z okresu halszackiego kultury łużyckiej (ok. 2500 lat temu).

Lipowa jest jedną ze starszych osad żywieckich. Jej początki związane były z rodem Radwanitów i sięgają końca XIII wieku (Matuszczyk A., 1995). Nazwa miejscowości pojawiła się w dokumencie z 1242 roku. Pierwszy kościół w Lipowej wymieniono w roku 1350 w spisach pobieranego w Polsce Świętopietrza za lat 1346 - 1358. Jan Długosz pisał o parafii w „Liber beneficiorum” w latach 1470 -1480. Dziedzicem wsi Lipowej był wówczas Piotr Komorowski (Piela M, 1997). Nazwę tej miejscowości wyjaśnia Andrzej Komoniecki w „Dziejopisie Żywieckim”: „...wieś nazwana, iż tam w tym miejscu najpierwszy tameczny poddany chałupę sobie z drzewa samego lipowego zbudował i tę chałupę jego lipową nazwano, a potem od tej chałupy wieś Lipowa osadzona i przewana”(Dziejopis Żywiecki, 1987). Osadnikami na terenach obecnej gminy byli przybysze z doliny Wisły, Śląska i Orawy, karczowali oni lasy na stokach gór, zasiedlali karczowiska przemieniając je w pola uprawne i pastwiska. Ziemia tutaj nie dawała obfitych plonów, dlatego na pierwszy plan wysunęła się gospodarka hodowlana.

W wieku XV zaludniali ten obszar Wołosi i oni również nastawieni byli na pasterstwo i gospodarkę hodowlaną. Tak więc rozwijało się tu życie pasterskie i szalaśnicze. Z czasem następowało scalanie tradycji i kultur wniesionych przez różnych osadników co przyczyniło się do powstania nowej grupy etnicznej - górali żywieckich.

Od XV wieku na terenach Żywiecczyny stopniowo wykształcała się gospodarka folwarczna, która istniała do początku XX wieku. Na początku XIX wieku Żywiecczyna była obszarem intensywnej eksploatacji rud żelaza, które przerabiano w hucie w Węgierskiej Górze. Rudę zwożono z terenu wsi Lipowa przez wieś Ostre i Radziechowy. Silnie żelaziste piaskowce i zlepieńce znajdowały się głównie w warstwach istebniańskich w rejonie Lipowej, Słotwiny i Góry Palenicy. W XIX w. istniała na tym obszarze produkcja sera szwajcarskiego. Wyrabiano, go na dużą skalę - rocznie do 1500 cetnarów - w Dankowicach, Lipowej i Słotwinie.

GMINA LIPOWA

SZLAKI

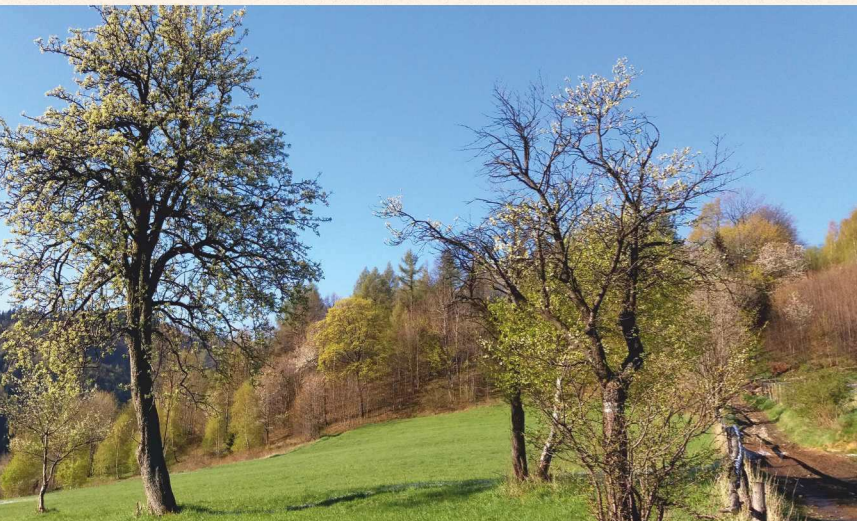
Lipowa Ostre (ok. 539 m) - Hala Jaskowa (ok. 950 m) - Skrzyczne (1257 m).

Szlak należy do uciążliwych. Na prawie całej jego długości pokonywać musimy spore nachylenia stoków. Rozpoczynamy wędrówkę od przystanku PKS Lipowa Ostre cofając się około 50 m w dół, w kierunku wsi po czym szlak skręca pod kątem 90° przed Hotelem Zimnik, kierując się na pobliskie zbocze. Niebawem przekroczymy granicę lasu, który będzie głównym kompanem naszej wędrówki. Ten odcinek drogi polegać będzie na mozolnym wspinaniu się wąskimi ścieżkami, później zaś kamienistymi drogami, które wprowadzają nas na chwilowe

wyrównanie się terenu jakie tworzy Równia (850 m). Kolejnym etapem będzie Hala Jaškowa, nadana w 1665 r. przez Króla Jana Kazimierza Mikołajowi Jaskowi z Lipowej, za zasługi w walce z Szwedami oraz starodrzew bukowy na stromych, urwistych stokach. Czas potrzebny na dotarcie do hali wynosi około 1,30 h. Hala Jaskowa stanowi jedyny interesujący punkt widokowy na całej długości tego szlaku. Po przekroczeniu granicy hali czeka nas jeszcze bardziej stromy i mozolny odcinek drogi. Do szczytu Skrzycznego czeka nas około 1 h wędrówki.

Lipowa Ostre (ok. 539 m) - Dolina Zimnika - Łukaszne - Kościelec (1022 m) - Malinowska Skała (1152 m).

Szlak rozpoczyna się na skrzyżowaniu drogi Lipowa Ostre u wylotu Doliny Zimnika utworzonej przez potok Leśnianka. Początkowo równoległe ze szlakiem biegnie ścieżka przyrodnicza "Dolina Zimnika" przygotowana przez Nadleśnictwo Węgierska Górka. Dostępność tego szlaku turystycznego potęguje fakt, że spora część jego początkowego odcinka ma charakter wygodnej płaskiej asfaltowej drogi. Z tych też powodów w okresie sezonu bywa on miejscem zatłoczonym przez spacerowiczów i rowerzystów. Po około 1 h wędrówki, na wysokości gajówki Łukaszne i po przekroczeniu potoku szlak odbija na prawo skośnie trawersując strome zbocze Kościelca (1022 m) i kierując się na Przełęcz pod Malinowską Skałą, gdzie znajduje się węzeł szlaków turystycznych. Od tego miejsca można kontynuować wędrówkę na Skrzyczne, Baranią Górę lub do Przełęczy Salmopolskiej. Od Malinowskiej Skały dzieli nas zaledwie 15 minutowy odcinek drogi.

GMINA LIPOWA

SZLAKI

Ostre (539 m) - Hala Ostre - Muronka (1017m) - Magurka Radziechowska (1091 m).

Wędrówkę tym szlakiem najlepiej rozpocząć od ostatniego przystanku PKS w Ostrem, choć początek znaków ma miejsce na skrzyżowaniu dróg Lipowa - Ostre, u wylotu doliny Zimnika. W wariancie tym oszczędzamy sobie około 20-25 minut, 1300 m wędrówki asfaltową szosą. Po przejściu kilkuset metrów od przystanku PKS szosą pnącą się pod górę, w miejscu kulminacji wzniesienia szlak skręca prostopadle między domy i klucząc pomiędzy zabudowaniami na odcinku 300 m kieruje się na pobliskie zbocze Ostrego. Na końcu asfaltowej drożki wstępujemy na kamienistą drogę skręcającą w lewo, która zataczając łuk prowadzi nas w górę. Po chwili, po stronie prawej dostrzeżemy zarys pasterskiego szałas. Bezpośrednio za nim znaki skręcają w prawo i kamienistą stromą drogą przecinającą polanę wiodą w górę. Po około 150 m od poprzedniego skrzyżowania, pod drogą, widok mogą zasłaniać przydrożne zarośla, znajduje się interesująca pasterska budowla wykonana z piaskowca służąca niegdyś do przechowywania zwierząt. Dalej szlak prowadzi pokonując niewielkie wzniesienia terenu, trawersuje zbocze od strony doliny Twardorzeczki kierując się na Halę Ostre. Panorama widokowa od południowego wschodu, od doliny Twardorzeczki poczynając ukazuje nam rozległy widok Romanki, Lipowskiej i Rysianki. Nieco na lewo widzimy kopułę Babiej Góry oddzieloną dalej przełęczą od Policy, która łączy się z pasmem Beskidu Małego. Środek panoramy tworzą wzniesienia okalające Jezioro Żywieckie z wyraźną sylwetką Kościelca, łysego grzbietu Żaru. Panorama sięga po Magurkę Wilkowską zamykającą zwięźnienie Bramy

Wilkowickiej. Z płaskiej rozległej Kotliny Żywieckiej wyrasta wyszczerbiona sylwetka Grójca, zaś za nim w niedalekiej odległości widać wzniesienia pasma Pewelskiego. Po upływie 1 h 10 min. - 1 h - 20 min. wędrówki zostawiając za sobą las iglasty, a następnie bukowy, mijając niewielką strugę będącą źródłiskową częścią potoku Twardorzeczka dochodzimy do granicy Hali Ostre. Mijamy halę, wchodzimy w las i po 2-3 minutach, po lewej stronie w nieznacznym oddaleniu od szlaku dostrzeżemy czerwoną tablicę informacyjną. Znajdujemy się kilkadziesiąt metrów od rezerwatu przyrody "Kuznie" do którego zaprowadzi nas skośnie biegnąca ścieżka. Przez Magurkę Radziechowską biegnie czerwony szlak turystyczny prowadzący w kierunku Baraniej Góry, Malinowskiej Skały i Skrzycznego.

GMINA LIPOWA

HALE WIDOKOWE

Najpiękniejsze widoki podziwiać można z hal beskidzkich (halami beskidzkimi nazywamy trwałe użytki zielone pochodzenia antropogenicznego, czyli powstałe wyniku działalności człowieka, polegającej na wyrębie lasu i przekształceniu terenu poleśnego w użytki zielone - pastwisko użytkowanej runi. Tego rodzaju tereny powstały w Beskidach od XVI-XIX wieku. Najbardziej rozległe i najpiękniejsze hale na terenie Gminy Lipowa to: Ostre, Jaskowa i Skrzyczne.

Hala Ostre (850-929 m n.p.m.) to pasmo polan wokół szczytu Ostre i wzdłuż grzbietu, który łączy ten szczyt z Murońką. Na polanach tych znajduje się kilka szałasów. Z polan roztaczają się piękne widoki na całą Kotlinę Żywiecką i Beskid Żywiecki, a przy dobrej widoczności można dojrzeć Tatry.

Hala Jaskowa (870-1050 m n.p.m.) to duża polana (pow. 12 ha) ciągnie się na długości około 1 km po płd. - zach. stronie grzbietu wznoszącego

się od Równi ku szczytowi Skrzycznego. Nazwa jej pochodzi od nazwiska (Jasek lub Jaszek), bogatego rodu sołtysiego z Lipowej. Również tutaj zachowało się kilka szałasów, które stanowią pozostałości po kwitnym od XVII wieku pasterstwie. Z polany roztacza się interesująca panorama Beskidu Śląskiego od Skrzycznego po Glinne oraz Kotliny Żywieckiej i najwyższych szczytów Beskidu Żywieckiego - Pilska i Babiej Góry (Wilczek Z., 1998).

Hala Skrzyczne o powierzchni 4 ha znajduje się w sąsiedztwie schroniska PTTK na Skrzycznym. Ma ona położenie szczytowo-grzbietowe o wysokości 1200-1250 m i ekspozycji południowej. Godne polecenia są również widoki z miejscowości Ostre, z Bindowej, z drogi łączącej Lipową Nadkościół z Lipową Podlas oraz ze Słotwiny.

GMINA LIPOWA

DOLINA ZIMNIKA, ZWANA PERŁĄ BESKIDÓW

Dolina Zimnika to niezwykle miejsce, zachęcające do odpoczynku na łonie natury, wśród gór, lasów i potoków. Zarówno w sezonie letnim jak i zimowym, przyciąga rzesze amatorów aktywnego wypoczynku, m.in. wycieczek rowerowych i pieszych wędrówek. Na jej terenie powstała Ścieżka Przyrodniczo - Dydaktyczna.

Jej trasa z licznymi elementami edukacyjnymi przebiega przez piękny las na terenie naszej gminy. Urządzenia turystyczne i przystanki edukacyjne zlokalizowane na trasie pozwalają przybliżyć wiedzę o przyrodzie, a także wypocząć na łonie natury. Długość trasy wynosi około 1,5 km. Zaraz obok prowadzi zamknięta dla ruchu, asfaltowa droga dla piechurów, rowerzystów i miłośników nordic walkingu. Nieopodal znajdują się również skałki umożliwiające wspinaczkę górską.

Przystanek 1. Poznajemy podstawowe gatunki lasotwórcze:

Świerk pospolity - Picea Buk zwyczajny - Fagus sylvatica Jodła pospolita - Abies alba Klon Jawor - Acer pseudoplatanus Modrzew europejski - Larix decidua Trasa biegnie w prawo. Poruszamy się po wyznaczonym szlaku idąc wzdłuż potoku. Po prawej stronie ścieżki widzimy pozostałość po młynówce doprowadzającej niegdyś wodę do nieistniejącego już tartaku. Przy trasie przemarszu napotykamy oznakowane okazy Modrzewia, Świerka, Jawora o rozłożystej koronie, Lipy drobnolistne i Sosny pospolitej. Dochodząc do drugiego przystanku widzimy na drzewach sztuczne gniazda lęgowe dla ptaków.

Przystanek 2. "Ptaki sprzymierzeńcami lasu

Sikorka bogata - Parus Sójka - Garrulus glandarius Dzięcioł duży -

Dendrocopos major puszczyk - Strip aluko myszołów zwyczajny - Buteo buteo głuszec - Tetrao urogallus. Na drzewach rosnących w rejonie na tablicy informacyjnej umieszczono budki lęgowe dla: sikork, kowalików, dzięciołów, szpaków, schrony dla nietoperzy i dla sowy. Polana porośnięta jest roślinnością zielną typową dla siedlisk występujących w reglu dolnym. Dochodząc do potoku, po jego drugiej stronie ukazują się nam młode pokolenie lasu.

GMINA LIPOWA

DOLINA ZIMNIKA, ZWANA PERŁĄ BESKIDÓW

Przystanek 3. "Młode Pokolenie Lasu" Odnowienie naturalne
Odnowienie sztuczne

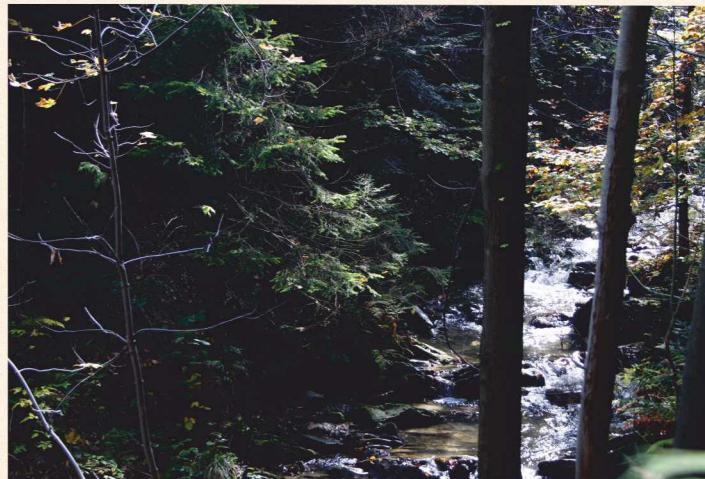
Patrząc na przeciwległy stok widzimy efekty pracy leśników w postaci upraw zmieniających skład gatunkowy z litych świerczyn, na dostosowane do siedliskowego typu lasu, drzewostany mieszane z udziałem buka, jodły, modrzewia, jawora i innych gatunków biocenotycznych. Obok tablicy widzimy oznakowany okaz Dębu szypułkowego - *Quercus rober*. Kierując się w stronę następnego przystanku, mijamy przygotowane miejsce odpoczynku.

Przystanek 4. "Potok Zimnika" Czysta woda źródłem życia

W korycie potoku na całej długości widzimy profil skalny charakterystyczny dla utworów piaskowca godulskiego. W piaskowcu woda wydrążyła swoje koryto, tworząc przy tym szereg kaskad i wodospadów z głębokimi basenami. Na urwistych brzegach oczom obserwatora ukazuje się profil glebowy o głębokości dochodzącej do skały macierzystej. Idąc dalej, pokonujemy okresowo wylewający strumyk, napotykamy oznakowaną Brzozę brodawkowatą i obok niej tablicę informacyjną przedstawiającą przykładowe rośliny runa leśnego. Mech Płonnik strojny - *Polytrichum formosum*

Przystanek 5. "Dokarmianie zwierzyny"

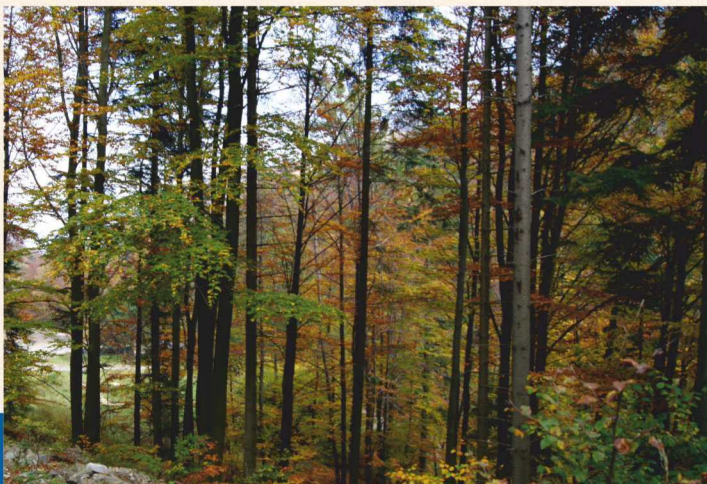
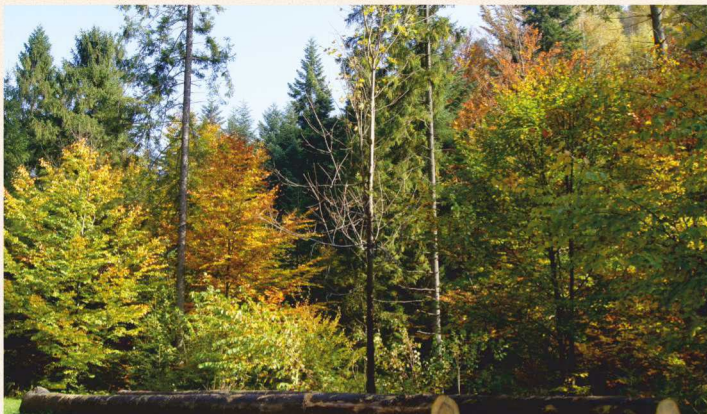
W pobliżu przystanku stoi paśnik oraz liszka dla zwierzyny płowej. Tablica informacyjna przedstawia zdjęcia podstawowych gatunków zwierzyny płowej i drapieżników bytujących w naszych lasach. Dzikie zwierzęta są nieodzownym elementem biocenozy leśnej. Dlatego też gospodarka łowiecka jest jednym z integralnych elementów gospodarki leśnej.

GMINA LIPOWA

DOLINA ZIMNIKA, ZWANA PERŁĄ BESKIDÓW

Przystanek 6. "Główne składniki Lasu"

Przystanek ten usytuowano na składzie leśnym gdzie można przyjrzeć się pułapkom feromonowym różnego typu. Na tablicy informacyjnej przedstawiono zdjęcia: kornik drukarz - *Lps typographus* zasnuja świerkowa - *Cephalcia arvensis* opieńka miodowa - *Armillaria mellea* Przechodząc na drugą stronę składu spotykamy przygotowane ćwiczenie: "Spróbuj określić wiek tego drzewa" Tutaj również wybudowano wiatę umożliwiającą schronienie się przed deszczem oraz przygotowano miejsce, na którym można bezpiecznie rozpałić ognisko. Po krótkim odpoczynku ruszamy dalej. Podążamy drogą asfaltową w kierunku leśniczówki. W połowie trasy napotykamy pomnik poświęcony zamordowanym Polakom w czasie okupacji hitlerowskiej. Dochodząc do leśniczówki zatrzymujemy się przy ostatnim już przystanku.

Przystanek 7. "Szkółka leśna"

Tablica informacyjna przedstawia główne gatunki drzew hodowlanych na szkółkach leśnych. Idąc wzdłuż ogrodzenia szkółki można również zapoznać się ze sposobem jej prowadzenia oraz przejrzeć się aktualnie wykonywanym pracom oraz sadzonkom hodowlanym do odnowień i zalesień.

Ścieżka Dydaktyczno-Przyrodnicza "Dolina Zimnika" została opracowana przez Nadleśnictwo Węgierska Górka.

GMINA LIPOWA

"LIPOWANIE"

Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Lipowianie" rozpoczął swoją działalność w listopadzie 1999 roku z inicjatywy Wójty Gminy Pana Wojciecha Zuziaka oraz Pana Jana Brodki. Kierownikiem zespołu został Pan Jan Brodka. Nauką tańca zajęła się Pani Elżbieta Mojżeszek. Pierwszy program taneczny opracował Pan Marek Koźlik. Są to tańce górali żywieckich takie jak hajduk, obyrtka, siustany, walce i polki. Skład kapeli jest tradycyjny: skrzypce, sekund, bas, klarnet

i akordeon. Członkowie zespołu reprezentują różne pokolenia. W "Lipowianach" tańczą starsi, młodszy i ci najmłodszy, zarówno dziadkowie, rodzice jak i ich dzieci. Obecnie zespół liczy 25 członków. Stroje dla zespołu zostały zakupione z funduszy Gminy. Pierwszy koncert wokalny odbył się w Lipowej po czterech miesiącach istnienia zespołu. "Lipowianie" uświetniali swoją obecnością "Konkurs Potraw Regionalnych". Już w czerwcu 2000 roku "Lipowianie" zaprezentowali

się na estradzie w Lipowej w czasie obchodów Pierwszych Dni Gminy Lipowa. W kwietniu 2002 roku swoją współpracę z zespołem zakończyła Pani Elżbieta Mojżeszek a jej miejsce zajął Pan Adam Adamowski. W lipcu Pani Krystyna Kwaśniewska została nowym instruktorem tańca i pracuje z zespołem do dnia dzisiejszego. Od tegoż roku zespół występuje na estradach Tygodnia Kultury Beskidzkiej. "Lipowianie" występowali już na wszystkich estradach TKB. We wrześniu 2002 roku zespół pojechał z występami do Ivanofrankowska na Ukrainie. Zwiedzanie Lwowa, wizyta na Cmentarzu "Orląt" były dla członków zespołu dużym przeżyciem. Zespół dwukrotnie reprezentował gminę na "Turnieju Gmin Powiatu Żywieckiego" 2002 i 2003 roku. W październiku 2003 roku "Lipowianie" brali udział w festiwalu "Miedzyszrojskie Barwy Jesieni".

GMINA LIPOWA

"LIPOWANIE"

Na tym festiwalu zespół dostał główną nagrodę za piosenkę o Międzyzdrojach. Autorką piosenek była Pani Krystyna Kwaśniewska, muzykę na motywach ludowych opracował Pan Jan Brodka. W konkursie potraw regionalnych Panie Halina Piecuch i Stanisława Jarosz zajęły drugie miejsce. Jury mogło posmakować tradycyjnej kwaśnicy, prażuchów oraz swojskiego chleba ze smalcem. Podczas pobytu nad morzem "Lipowianie" pływali statkiem gdzie tańcem i górską muzyką bawili podróżnych. Wraz z innymi uczestnikami festiwalu na deptaku w Międzyzdrojach tańczyli Poloneza. Szacowano, że do tańca przystąpiło około 400 par. W pierwszej parze zatańczyła Pani Krystyna Stokłosa z "Lipowian". W czerwcu 2004 roku Regionalny Zespół Pieśni i Tańca "Lipowianie" uczestniczył w Czwartym Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym w Wielkiej Goricy w Chorwacji. W czasie tego festiwalu "Lipowianie" odnieśli swój pierwszy znaczący sukces. Zdobyli dwie główne nagrody za całość programu, taniec i wrażenie artystyczne na scenie oraz drugą nagrodę za wokale. W styczniu 2005 roku zespół został uhonorowany nagrodą Burmistrza Miasta Żywca za wkład w dziedzictwo artystyczne. Rok 2006 był niezwykle ciężkim i znaczącym dla zespołu, gdyż swoją współpracę zakończyli Pani Krystyna Kwaśniewska i Pan Jan Brodka. Nowym muzykiem został Pan Józef Łanowski, a nauką tańca zajęli się Pan Mateusz Pindel.

Do końca 2015r. Zespół działał pod Stowarzyszeniem Kulturalnym Lipowianie. Obecnie zespół działa pod patronatem Gminnej Biblioteki Publicznej w Lipowej. Kierownikiem Zespołu oraz instruktorem muzycznym jest Pani Brygida Sordyl, natomiast choreografem zespołu od stycznia 2016r. jest Pani Paulina Skrok. Zespół ma za sobą obfity czas "Godnich Świąt", podczas którego wystąpił w kościołach w Leśnej, w Słotwinie oraz w Lipowej. Brał udział również w Przeglądzie Kolęd i Pastoralek w Łodygowicach gdzie zdobył II m-ce, oraz w Ślemieniu zdobywając I m-ce. W styczniu 2016 roku odbył się nabór do zespołu "Mali Lipowianie", który jest narybkiem do grupy starszej.

LIPOWE WZGÓRZA

LINDEN HILLS

ZRÓWNOWAŻONA HODOWLA DROBIU, KRÓLIKÓW, OWIEC, TRZODY CHLEWNEJ, BYDŁA I DANIELI.
PRODUKCJA JAJ OD KUR Z WOLNEGO WYBIEGU. UPRAWA ZBÓŻ I WŁASNE PASZE.

LIPOWE WZGÓRZA

ZDROWA ŻYWNOSĆ, NAJWYŻSZA JAKOŚĆ, TRADYCJA OD 1608 R.

WWW.LIPOWEWZGORZA.PL

LIPOWE WZGÓRZA MAJATEK ZIEMSKI LIPOWA SP Z O O LIPOWA 1, 34-324 LIPOWA (K. ŻYWCA), INFO: +48 608 717 709, INFO@LIPOWEWZGORZA.PL

SPRZEDAŻ I MARKETING KATARZYNA ZAJDA
TEL. 662 090 001, K.ZAJDA@LIPOWEWZGORZA.PL

KIEROWNIK GOSPODARSTWA MIROSŁAW BUŁKA
TEL. 600 220 861, M.BULKA@LIPOWEWZGORZA.PL

Reklamy z regionu Lipowej

www.autotest.pl

autotest

**OKRĘGOWA
STACJA
KONTROLI
POJAZDÓW**

33 861 14 12
zywiec@autotest.pl

7-19

**SOB.
7-13**

ŻYWIEC, UL. KS. SŁONKI 54 /OBOK PAPIERNI/

Studio Kolorów

sikkens

Żywiec, (Folwark Fiat)
ul. Żywiecka 95
tel. 33 862 40 89

zywiec@autolakiery.pl

spraye
konserwacje
farby, lakiery
akcesoria lakiernicze
chemia samochodowa

HUBSTAL

tel. 503 306 065
Lipowa 460

Hubert Zuziak www.hubstal.pl

Konstrukcje stalowe
Schody stalowe
Ogrodzenia, balustrady
Bramy, elementy kute
Barierki schodowe,
balkonowe

Usługi spawalnicze,
projekty, wizualizacje.

SPRZEDAŻ WYNAJEM SERWIS

KÄRCHER

www.apeks-zywiec.pl

WV
myjka
do
okien

Parownica SC 4

Centrum
Maszyn
APEKS

K 5 Full
Control Home

Żywiec
ul. Browarna 42
tel./fax 33 861 06 70, 33 483 11 66

Zapraszamy serdecznie

pon., wt., czw. - 7.00-20.00
śr., - 7.00-16.30, zajęcia jogi
i fitness od 17.30-21.00
pt., - 7.00-18.30, zajęcia
fitness od 19.00-21.00
sob. - 11.00-16.00
nied. - zamknięte

LIPOWA 1241,
34-324 Lipowa
(w bud. SPRINTEX)

tel. 693 739 456

SPRZĘT SIŁOWY
WOLNE CIĘŻARY
SPRZĘT CARDIO: rowerki,
bieżnia, orbitrek,
SUPER KLIMAT

696 283 511

BUDOWA DOMÓW POD KLUCZ
REMONTY DOMÓW I MIESZKAŃ
OCIEPLANIE BUDYNKÓW I PODDAŚZY
SYSTEMY OGRODZENIOWE
MONTAŻ PŁYT K/G,
GŁADZIE, MALOWANIE
INSTALACJE SANITARNE I GRZEWCZE
UKŁADANIE GLAZURY,
GRESU, GRANITU
UKŁADANIE KAMIENIA NATURALNEGO
MONTAŻ DRZWI I PODŁÓG

www.budowa-i-remont.pl

BEAUTY CLUB

LEŚNA

Gabinet kosmetyczny,
stylizacja paznokci.

tel: 531-023-664

Julia Barteczko

www.beautyclublesna.pl

Folder został przygotowany we współpracy z Gminą Lipowa.

Tekst: UG Lipowa

Fotografie: ze zbiorów

lipowaiokolice.blogspot.com

Skład i druk:

PCP - Kraków

WYDANIE I luty 2017 r.

Wydawca: Polskie Centrum Promocji
ul. Nowohucka 44, 31-580 Kraków
tel./fax 12 648 97 00, 12 648 15 24
www.pcp.org.pl pcp@adres.pl

Mariusz Mirocha
tel. 506 172 441
mariuszmirocha@interia.pl

projekty, nadzory budowlane,
kosztorysy, ekspertyzy techniczne,
świadczenia charakterystyki
energetycznej

USŁUGI
PROJEKTOWE

...TWÓJ PARTNER
W GOSPODARCE
ODPADAMI!!!

 33 815 79 74

www.sanittrans.pl

Oferujemy:

- materiały budowlane
 - opał
 - pasze i materiał siewny
- oraz usługi:**
- minikoparką z wiertnicą
 - koparko - ładowarką
 - wypożyczamy zagęszczarki

czynne:

pon.- pt. 6.00 - 18.00

sob. 6.00 - 14.00

33 867 03 94

33 861 20 31

880 707 575

www.komplexbudlipowa.pl
e-mail: komplexbudlipowa@gmail.com

